

Grauwe Gors zingt weer in Groningen

Leon Luijten

Van de Grauwe gors wordt verondersteld dat ze verdwenen is als broedvogel uit de provincie Groningen. In Noord-Groningen werd in 1997 nog een territorium gevonden (Van Dijk *et al.* 1999). Tijdens de broedvogelatlasperiode (1998-2000) kon in de provincie geen territorium worden aangetoond (med. N. de Vries). In 2001 is in Oost-Groningen een territorium van de soort vastgesteld.

Tijdens het karteren van broedvogels in het Emergobos (91,5 ha, Staatsbosbeheer) op 3 april 2001 werd een afwijkende geelgorszang gehoord. De als Geelgors beginnende zang eindigde met knarsende geluiden en toen het dier in beeld kwam was direct duidelijk dat het om een Grauwe Gors ging. Na ongeveer tien minuten vloog het dier in westelijke richting uit zicht. Jammer, dacht ik. Twee bezekronden later (2 mei) werd vanuit hoge eiken in de buurt van de eerste locatie opnieuw het deuntje gehoord. Evenzo op 29 mei. In mei en juni werd de zingende vogel nog enkele malen buiten de bezoekerseen rondom waargenomen. De waarnemingen voldoen aan de SOVON-criteria om als territorium op te voeren (Van Dijk 1996).

De zang van dit mannetje was zeer afwijkend van het gangbare Grauwe-gorsengezang. Soms was de zang identiek aan de zang van een Geelgors, inclusief de lange uithaal aan het eind. Vaker begon zijn liedje als van een Geelgors en eindigde met het Grauwe-gorsengeknars. Ook werd zang gehoord dat begon als Grauwe gors, maar dat deuntje werd afgeraffeld met de uithaal van een Geelgorsliedje. De typische Grauwe-gorsenzang heb ik bij deze vogel niet gehoord. In Cramp & Perrins (1994) wordt beschreven dat Grauwe gorzen die bij afwezigheid van soortgenoten maar die in contact staan met Geelgorzen, de zang van deze ten gehore kunnen brengen.

Het territorium was gevestigd in jonge aanplant (1997) van grove den, berk en zomereik. Langs de aanplant, vlak bij een van de zangposten, werd zomergerst verbouwd. Hierin is de vogel overigens niet gezien. Het maaipad langs de aanplant was grazig en plaatselijk erg ruig begroeid met brandnetel en akkerdistel. Regelmatig

vloog de vogel op of verdween tussen de ruigte in de aanplant. De vogel zong, zoals een Grauwe Gors betaamt, vanuit boomtopjes. De maximale afstand tussen de verschillende zangposten bedroeg ongeveer 500 meter. Dit is tevens de fusieafstand aangegeven in de SOVON-handleiding. Het ging steeds om hetzelfde mannetje herkenbaar aan de afwijkende zang. Nooit is meer dan één Grauwe gors gezien of gehoord en er zijn geen nestindicatieve waarnemingen gedaan. Een broedgeval ter plekke lijkt me uitgesloten. Een quick-scan in de omgeving, tussen Oude Pekela en Meeden, leverde verder geen Grauwe gorzen op.

Literatuur

- Cramp, S. & C.M. Perrins, 1994. Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North Africa, Vol IX, Oxford University Press.
- Van Dijk, A.J., 1996. Broedvogels inventariseren in proefvlakken (handleiding BMP). SOVON, Beek-Ubbergen.
- Van Dijk, A.J., R. Kleefstra, D. Zoetebeier & R. Meijer, 1999. Kolonievogels en zeldzame soorten in Nederland in 1997. SOVON-monitoringsrapport 1999/09 SOVON Beek-Ubbergen.

Leon Luijten
Barlagerveldweg 5
9541 XR Vlagtwedde
L.Luijten@sbb.agro.nl